

**Czym są i po co
w jednostce oświatowej
standardy ochrony małoletnich
(materiał dla rodziców)**

Ustanowienie standardów ochrony małoletnich

1. **Standardy** wprowadza ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).
2. Modyfikuje ona m.in. **ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym**:
 - to w niej pojawią się **Standardy ochrony małoletnich (rozdział 4b) – art. 22b – art. 22c**,
 - ustawa zmienia nazwę na: **ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich**.
3. **Ustawa wchodzi w życie 15 lutego 2024 r., a nowe obowiązki są w pełni egzekwowalne od 15 sierpnia 2024 r.**

Ustanowienie standardów ochrony małoletnich

4. **Małoletnim** w sensie prawnym jest osoba, która nie ukończyła 18 roku życia i nie zawarła związku małżeńskiego.

5. **Art. 10 Kodeksu cywilnego**

„Art. 10. § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

*§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność.
Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.”*

Do kiedy należy wprowadzić standardy?

1. Przepisy o wprowadzeniu standardów wchodzi w życie **15 lutego 2024 r.**
2. Jednostki oświatowe mają obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w terminie **6 miesięcy** licząc od dnia wejścia w życie wskazanej ustawy, czyli do **15 sierpnia 2024 r.**
3. Wynika to z art. 10 i 12 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).
4. Po **15 sierpnia 2024 r.** rozpoczną się kontrole **organu prowadzącego, kuratora oraz Państwowej Inspekcji Pracy.**

Kto jest odpowiedzialny za wprowadzenie standardów?

Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich ma m.in. **każdy organ zarządzający jednostką systemu oświaty**, o której mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900), czyli **wszystkie jednostki tworzące system oświaty** z wyjątkiem:

- placówek doskonalenia nauczycieli;
- bibliotek pedagogicznych;
- kolegiów pracowników służb społecznych.

Czym są standardy ochrony małoletnich?

Są to **ZASADY I PROCEDURY** dotyczące:

- ✓ profesjonalnej relacji z małoletnimi,
- ✓ podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego,

1. Standardy mają sprawić, by w sytuacjach zagrożenia dziecka wiadomo było - **krok po kroku** – kto i co ma zrobić.
2. Standardy mają dawać każdej osobie, każdej instytucji wiedzę potrzebną do tego, jak odpowiednio zareagować na przejawy przemocy.
3. Standardy mają wskazać osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń i podjęcie reakcji.

Po co są standardy?

Po to, żeby:

- wskazać, że szkoła stosuje pewien system wartości określony dokładnie i konkretnie w jakimś dokumencie np. **Polityce ochrony małoletnich**,
- dbać o bezpieczeństwo personelu – wiedzą jakie relacje są prawidłowe, a jakie nieprawidłowe,
- jako środek prewencyjny przed potencjalnymi krzywdzicielami dzieci, uczniów.

Po co są standardy?

Po to, żeby:

- wskazać, że szkoła dba o bezpieczeństwo dzieci, uczniów już na etapie rekrutacji pracowników,
- personel wiedział jakie są sygnały krzywdzenia i umiał je zauważyć – jest regularnie szkolony, ma dostęp do materiałów,
- personel działał zgodnie z zasadami bezpiecznych relacji między dorosłymi a dziećmi, z uwzględnieniem dzieci niepełnosprawnych lub ze SPE.

Po co są standardy?

Po to, żeby:

- wskazać, że szkoła ma procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa,
- personel wiedział, w jaki sposób i komu zgłaszać krzywdzenie lub podejrzenie krzywdzenia dziecka oraz kto podejmuje interwencje,
- personel wiedział, że są co najmniej **3 procedury** - podejrzenie krzywdzenia dziecka przez **personel, rodzinę, inne dzieci.**

Co składa się na standardy ochrony małoletnich?

Przepisy nie definiują wprost standardów, jednak przez pryzmat **nowych zadań** nałożonych na **jednostki oświatowe** możemy wyróżnić **określone zadania, które muszą przybrać postać dokumentu** (procedury, polityki, zarządzenia dyrektora, itd.)

SPEŁNIENIE STANDARDÓW

TO OPRACOWANIE DOKUMENTÓW

(jednego lub kilku, kilkunastu i zapewnienie, aby były wdrożone i stosowane).

Co składa się na standardy ochrony małoletnich?

1. Określenie bezpiecznych relacji

- *zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich*
- *wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone*

(art. 22c ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – w wersji od 15 lutego 2024 r.)

Co składa się na standardy ochrony małoletnich?

2. Procedury interwencji oraz osoby odpowiedzialne

- *zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;*
- *procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty";*
- *osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;*
- *zasady ustalania PLANU WSPARCIA małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.*

(art. 22c ust. 1 pkt 2, 3, 7, ust. 2 pkt 4 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – w wersji od 15 lutego 2024 r.)

Co składa się na standardy ochrony małoletnich?

3. Dokumentowanie zgłoszeń

- *sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.*

(art. 22c ust. 1 pkt 8 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – w wersji od 15 lutego 2024 r.)

Co składa się na standardy ochrony małoletnich?

4. Informowanie rodziców i dzieci o standardach

- zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania,
- *„Standardy sporządza się, mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie”*
- *„Podmioty (...) udostępniają standardy na swojej stronie internetowej oraz wywieszają w widocznym miejscu w swoim lokalu, w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.”*

(art. 22c ust. 1 pkt 6, ust. 5, 7 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – w wersji od 15 lutego 2024 r.)

Co składa się na standardy ochrony małoletnich?

5. Bezpieczny dostęp do Internetu

- *„zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;*
- *procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie”*

(art. 22c ust. 2, 3 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – w wersji od 15 lutego 2024 r.)

Jak poznać, że standardy ochrony małoletnich zostały wdrożone?

W jednostce oświatowej, która spełnia standardy ochrony dzieci:

- nie pracują osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu dziecka,
- każdy pracownik wie, jak są granice relacji z małoletnimi,
- wszyscy pracownicy wiedzą, jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dziecka oraz jak podejmować interwencję w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy - przemoc rówieśnicza, personelu lub w rodzinie,
- wszystkie dzieci dowiadują się, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami - w realnym świecie oraz w Internecie.

Jak poznać, że standardy ochrony małoletnich zostały wdrożone?

- wszystkie dzieci mają stały dostęp do informacji, gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach życiowych,
- rodzice dowiadują się, jak wychowywać dziecko bez przemocy i uczyć je zasad bezpieczeństwa.

Kontrole obowiązku wprowadzenia STANDARDÓW?

Kontrolować standardy będą **organy prowadzące** lub **kuratorzy oświaty**.

Dodatkowo **PIP**, ale tylko w zakresie obowiązku uzyskania przez jednostkę oświatową (pracodawcę) informacji z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.